

М О Т И В И

към проекта на Закон за енергийната ефективност

Проектът на Закон за енергийната ефективност е разработен във връзка с транспониране разпоредбите на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност.

I. Причини, които налагат приемането на законопроекта

На 25 октомври 2012 г. беше приета нова Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно енергийната ефективност. Документът съдържа мерки за повишаване на усилията на държавите-членки за по-ефикасно използване на енергията на всеки един етап от енергийната верига — от преобразуването, през разпределението до крайното потребление на енергия. Той се основава на съществуващите директиви за комбинираното производство на енергия и енергийните услуги, като ги обединява в широкообхватен правен инструмент, третиращ енергийната ефективност при предлагането и крайното потребление на енергия.

Стремежът е в посока ежедневното използване на енергия да стане по-ефикасно, да се подкрепят гражданите, обществените органи и предприятията с цел по-добро управление на енергийното им потребление, което ще доведе до намаляване на разходите за енергия.

II. Цели на законопроекта

Целта на законопроекта е съществено да се допринесе за постигането на националните цели за енергийна ефективност, като по този начин страната ще се включи активно в усилията на Европейския съюз за изпълнение на общата цел на общността за 2020 г.

III. Основни нови положения

Със законопроекта е регламентирано определянето на националната цел за енергийна ефективност за 2020 г. За подпомагане изпълнението на националната цел се въвежда и цел за повишаване на енергийната ефективност при крайното потребление на енергия, която ще се разпредели като индивидуални цели между:

1. крайните снабдители, доставчиците от последна инстанция, търговците с издадена лицензия за дейността "търговия с електрическа енергия", които продават електрическа енергия на крайни клиенти повече от 75 GWh годишно;

2. топлопреносните предприятия и доставчиците на топлинна енергия, които продават топлинна енергия на крайни клиенти повече от 75 GWh годишно;

3. крайните снабдители и търговци с природен газ, които продават на крайни клиенти повече от 8 млн. кубически метра годишно;

4. търговците с течни горива, които продават на крайни клиенти повече от 6,5 хил. тона течни горива годишно – с изключение на горивата за транспортни цели;

5. търговците с твърди горива, които продават на крайни клиенти повече от 13 хил. тона твърди горива годишно.

Въвежда се задължение във всички отоплявани и/или охлаждащи сгради, държавна собственост, ежегодно да се предприемат мерки за подобряване на енергийните характеристики на поне 3 % от общата им разгъната застроена площ.

Регламентира се изискване всички големи предприятия да се подлагат на енергийно обследване поне веднъж на всеки четири години.

В проекта на ЗЕЕ се регламентира разработването и приемането на Закон за камарата на консултантите по енергийна ефективност. С този закон ще бъдат уредени условията и реда за нейното създаване и функциониране, като част от функциите на държавните органи, свързани с регистрацията на консултантите по енергийна ефективност, ще бъдат изведени от дейността на държавната администрация.

По този начин ще се въведе система за саморегулация на бизнеса, свързан с дейностите по обследване и сертифициране на сгради, обследване на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, оценка на енергийните спестявания и инвестиционните проекти.

Този подход цели защита, както на обществените, така и на интересите на консултантите по енергийна ефективност и е в унисон с изискванията на европейското законодателство в областта на енергийната ефективност за независим контрол, който да гарантира предоставянето на висококачествени енергийни услуги.

С проекта на ЗЕЕ се създава правно основание Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ да се управлява и от външен „управител на фонда“, физическо или юридическо лице избрано чрез конкурс, каквото е изискването залегнало в дарителското споразумение между Р България и Световната банка. Тази форма на управление се прилага успешно досега, като е доказала своята ефективност.

Предвидена е възможност част от постъпленията във фонда да се осигуряват от вноски на задължените лица, които са в размер на инвестициите необходими за изпълнение на мерки за постигане на индивидуалните им цели.

IV. Изменение и допълнение на Закона за енергетиката

За въвеждане на разпоредби от Директива 2012/27/ЕС със законопроекта се предлагат изменения и допълнения в Закона за енергетиката (ЗЕ).

Със ЗЕ (изм. и доп., ДВ. бр. 54 от 17.07.2012 г.) в българското законодателство бяха транспонирани основните изисквания, свързани със защита на правата на потребителите, предвидени в Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ.

С оглед утвърждаване правата на потребителите, с предложените промени в ЗЕ са прецизирани разпоредбите на Глава трета, Раздел VI, като е предвидена изрична законова разпоредба относно възможност при промяна на договорните условия и цените на предоставяните услуги, потребителите едностранно да прекратят договора, ако не приемат новите условия и/или цени, както и законова уредба относно избор на метод на плащане, периодичност на предоставяне на информация за фактурирането, предоставяне на електронна информация за фактурирането и електронни фактури, достъп до данни за потреблението.

Предложените изменения и допълнения на Глава трета, Раздел VI на Закона за енергетиката са насочени към гарантиране на ефективни и адекватни мерки за защита на правата на потребителите на енергийни услуги. Извежда се на ниво законова уредба минимален стандарт в отношенията на доставчици и потребители на енергийни услуги относно съществените аспекти в защита на потребителите. Освен това, регулацията, която понастоящем се дава на договорно ниво и подзаконова нормативна уредба (напр. наредбата по чл. 60 от ЗЕ), следва да бъде допълнена съгласно изискванията на Директива 2012/27/ЕС.

V. Необходими финансови средства

При изпълнението на мерките и произтичащите от проекта на акт дейности, се очаква собствениците на сградите да постигнат спестявания (икономии на енергия и намаляване на разходите), които с всяка следваща година ще се увеличават. В тази връзка, най-целесъобразният начин за изпълнение на задълженията по законопроекта е основно да се използват механизмите на Наредба № РД-16-347/02.04.2009 г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради – държавна и/или общинска собственост.

Заинтересованите министерства, ведомства и други държавни структури ще осигурят изпълнението на законопроекта в рамките на определените им бюджети.

Също така, ще се търсят възможности за финансиране изпълнението на законопроекта със средства по европейските програми и/или други източници.

VI. Очаквани резултати

Разработване на широкообхватна нормативна уредба за повишаване на енергийната ефективност. Изпълнението на новите изисквания, въведени с проекта на нов закон ще доведе до повишаване на конкурентоспособността на икономиката, намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на жизнения стандарт на гражданите.

С проекта на Закон за енергийната ефективност се транспонират основни положения на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност. Предлаганите промени са в съответствие с правото на Европейския съюз в областта на енергийната ефективност.